

2^e Nota van Inlichtingen Europese aanbesteding 'Uitvoering van lerende monitoring van de extra Rijksinzet voor gebieden'

Datum: 18 juni 2026

In deze Nota van Inlichtingen geeft de Aanbestedende dienst antwoord op de in het kader van de hierboven genoemde Europese aanbesteding gestelde vragen en geplaatste opmerkingen. Deze Nota van Inlichtingen maakt onderdeel uit van de het aanbestedingsdocument 'Uitvoering van lerende monitoring van de extra Rijksinzet voor gebieden' met IUC-kenmerk 202601053 en TenderNed-kenmerk 580851, gepubliceerd op 30 april 2026.

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
1.	Aanbestedingsdocument, Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	Wij hebben een referentieopdracht die in de afgelopen vijf jaar is afgerond (zomer 2023), maar al eerder is gestart (najaar 2019). Kan deze referentieopdracht als bewijsmiddel dienen	Ja. De referentieopdracht moet uitgevoerd zijn in de afgelopen vijf jaar voorafgaand aan de sluitingsdatum voor het indienen van de Inschrijving. Indien gebruik wordt gemaakt van een nog niet (geheel) afgeronde opdracht, mogen alleen de werkelijk behaalde resultaten van de lopende overeenkomst worden opgegeven en kan niet worden volstaan met een <u>prognose van de resultaten</u> .
2.	Aanbestedingsdocument, Eisen aan opdrachtnemer	U vraagt om een duidelijk aanspreekpunt voor de werkzaamheden. Is het mogelijk dat achter deze projectleider een consortium gevormd wordt: een team bestaande uit gekwalificeerde mensen uit meerdere organisaties, met een duidelijke onderlinge taakverdeling?	Opdrachtgever stelt in § 3.1 van het Aanbestedingsdocument dat Opdrachtnemer een eerste aanspreekpunt aan de zijde van Opdrachtnemer aanstelt, zijnde de projectleider, en in het startoverleg met Opdrachtgever aangeeft wie dit eerste aanspreekpunt is. De invulling achter het eerste aanspreekpunt is aan Opdrachtnemer zelf. § 7.20 van het Aanbestedingsdocument geeft aan dat inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen is toegestaan.
3.	Aanbestedingsdocument	U geeft aan dat de reflexieve monitoring betrekking heeft op de 'extra Rijksinzet' en richt zich eerst op horizontaal en situationeel	Zie het antwoord op vraag 10 van de 1 ^e NvI van 28 mei jl.: LVVN verwacht dat Opdrachtnemer naast situationeel (in het gebied), ook horizontaal (tussen gebieden) en verticaal

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
		leren. De casuïstiek wordt i.o.o. bepaald na gunning. Daarbij komt onvermijdelijk aan de orde hoe de reguliere inzet van rijk en andere overheden (wel of niet; hoe) betrokken wordt. Juist de invloed op verticale en generieke processen is belangrijk voor de effectiviteit (impact) van dit traject. Is dit onderdeel van de condities van het werk en dus in handen van de opdrachtgever? Of is dit onderdeel van het werk van de aanbiedende partij?	(tussen bestuurslagen) leren ondersteunt door een hierop toegesneden aanpak te ontwikkelen en uit te voeren. De inbedding van de extra rijksinzet en deze opdracht binnen LVVN en andere partijen is inderdaad onderdeel van de condities van het werk en de verantwoordelijkheid van de Opdrachtgever. De opdracht reikt hierin zover dat van Opdrachtnemer wel verwacht wordt om, vanuit de ervaringen opgedaan en signalen opgevangen tijdens het uitvoeren van de lerende monitoring, proactief mee te denken over mogelijkheden om deze condities te verbeteren en de impact te vergroten. Dit zal met name gebeuren in de afstemmingsoverleggen met de projectleider lerende aanpak.
4.	Aanbestedingsdocument	U beschrijft in de opdracht o.a. werkzaamheden zoals interviews met betrokkenen of participatieve observaties. Is het type 'betrokkenen' op voorhand beperkt tot betrokken ambtenaren (rijk en overige overheden)? Of is het denkbaar (of zelfs gewenst) dat evt. andere stakeholders, zoals bestuurders, gebiedspartijen, onderzoekers deelnemen aan de opdracht?	Het type betrokkenen is niet op voorhand begrensd, behalve dat zij betrokken/van relevantie zijn bij de activiteiten behorende bij de extra Rijksinzet. Door Opdrachtnemer valt o.a. te denken aan: - Gebiedspartijen: Organisaties die deelnemen aan een gebiedsproces, zoals provincies, waterschappen, gemeenten, terreinbeheerders, landbouw- en natuurorganisaties. - Gebiedsprofessionals: Personen die beroepsmatig betrokken zijn bij een gebiedsproces of gebiedsgerichte aanpak.
5.	Aanbestedingsdocument, Aanleiding en doel.	In de verschillende kern- en deelgebieden worden met enige regelmaat opdrachten gegund ter ondersteuning in de uitvoering in het landelijk gebied. Heeft u er bezwaren tegen, vanuit het idee van rollenscheiding, dat één opdrachtnemer voorliggende opdracht uitvoert en daarnaast actief is in de uitvoering?	Nee, Opdrachtgever heeft er geen bezwaren tegen, vanuit het idee van rollenscheiding, dat één opdrachtnemer voorliggende opdracht uitvoert en daarnaast actief is in de uitvoering.
6.	Aanbestedingsdocument, Aanleiding en doel.	Eén van de 5 kerngebieden waarin de Extra Rijksinzet wordt gepleegd betreft De Veluwe.	Opdrachtgever ziet hierin geen bezwaar. De werkzaamheden binnen de extra Rijksinzet vormen een afgebakend onderdeel

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
		Op dit moment loopt ook een aanbesteding van de provincie Gelderland die gaat over 'Ontwerp Aanpak Veluwe en Inrichting Uitvoeringsorganisatie'. Heeft u er bezwaren tegen, vanuit het idee van rollenscheiding, dat één opdrachtnemer beide opdrachten uitvoert?	van de bredere aanpak voor de Veluwe. Van Opdrachtnemer wordt wel verwacht dat eventuele betrokkenheid bij beide opdrachten zorgvuldig wordt ingericht, waarbij sprake is van een adequate scheiding van rollen en teams.
7.	Aanbestedingsdocument, Opdracht	Uit de tekst blijkt de suggestie dat gebieden als eenheid van analyse gemonitord zouden kunnen worden. Kunt u een verwachting geven van het aantal gebieden waar maatregelen, terug te voeren op de extra Rijksinzet, daadwerkelijk in uitvoering zijn per 1-9-2026? En kunt eenzelfde inschatting geven voor het aantal gebieden per 1-4-2027?	Die inschatting is op dit moment nog niet te geven. De gebieden zitten in verschillende fasen en dat verschilt per thema/activiteit. Het hangt dus ook af van de keuze voor de te onderzoeken onderwerpen. Daarnaast moet er breder gekeken worden dan 'maatregelen in uitvoering': De samenwerking op onderwerpen, het uitvoeren van kleine acties en zelfs het uitblijven van actie kunnen allen inzicht bieden in de werking van de extra Rijksinzet en daardoor het onderzoeken waard zijn.
8.	Algemeen	Is deelname aan de uitvoering van de extra Rijksinzet in 1 of meer van de 16 gebieden door één van de partners een belemmering voor deelname aan de aanbesteding? En als dat een belemmering is, zijn er manieren om dat op te lossen opdat deelname alsnog mogelijk is? Bv door te stellen dat betreffende partner in die casus niet participeert?	Zie het antwoord op vraag 6.
9.	Aanbestedingsdocument, hoofdstuk 1	Wat is de achterliggende beleidstheorie en veranderlogica van de overheid geweest in het opstellen van de extra Rijksinzet?	Er is een overkoepelend doel vastgesteld en nagedacht over welke inzet van het Rijk hieraan bij zou kunnen dragen. In overleg met de provincies zijn acties vastgesteld per gebied. Er is geen expliciete beleidstheorie/veranderlogica opgesteld, daarom is dat expliciet opgenomen als onderdeel van deze opdracht, zie § 2.2 van het Aanbestedingsdocument: <i>"Het reconstrueren van het geheel van activiteiten, doelen en veronderstellingen - van de extra Rijksinzet voor gebieden - resulterend in schematisch weergegeven veranderlogica of beleidstheorie (fase A);"</i> Zie ook § 1.2 van het Aanbestedingsdocument:

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
			<i>"Het doel van de uitvoeringsaanpak is het versterken en versnellen van de uitvoering van de maatregelen voor beleidsdoelen in gebieden die te maken hebben met gestapelde opgaven zoals stikstofgevoelige natuur, waterkwaliteit, biodiversiteitsherstel en klimaatverandering."</i>
10.	Aanbestedingsdocument, Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	Wat verstaat u precies onder lerende/reflexieve monitoring voor de referentie? Voldoen meerdere opeenvolgende evaluaties over hetzelfde onderwerp, met een leerproces, over meerdere jaren aan dit criterium?	Zie het antwoord op vraag 6 van de 1^e NvI van 28 mei jl.: Lerend of reflexief monitoren is een gestructureerde, kwalitatieve en actiegerichte manier van monitoren. Het onderscheidt zich van klassieke vormen van monitoren doordat het gericht is op transitieprocessen of grote opgaven waar geen duidelijk eindpunt zichtbaar is en doelen tussentijds kunnen veranderen. Lerende monitors nodigen uit om regelmatig stil te staan, naar het proces te kijken en hardop vragen te stellen als: wat hebben we gedaan, waar heeft het toe geleid, wat zijn hindernissen en hoe kunnen we die aanpakken? Zo kan er doorlopend bijgestuurd worden op basis van gezamenlijke leerervaringen. Zie het antwoord op vraag 2 van de 1^e NvI van 28 mei jl.: De Aanbestedende dienst bevestigt dat voor het aantonen van de technische bekwaamheid (zoals benoemd in § 4.3.2 van het Aanbestedingsdocument) de minimumeisen van de referentieopdracht in onderlinge samenhang moeten worden gelezen. Dit betekent dat de eisen betrekking hebben op één referentieopdracht die alle genoemde criteria omvat. Bij een reeks van afzonderlijke, maar sterk vergelijkbare opdrachten die binnen de referentieperiode voor dezelfde opdrachtgever zijn uitgevoerd, mag de omzet daarvan bij elkaar worden opgeteld. Als een Inschrijver niet voldoet aan het gestelde in § 4.3.2 van het Aanbestedingsdocument dan kan deze niet voor gunning in aanmerking komen.
11.	Aanbestedingsdocument, Aanleiding en doel	U schrijft over de lerende aanpak: 'De onderliggende verandertheorie van deze werkwijze is nog in ontwikkeling.' Kunt u de ontwikkeling van de	Er zijn geen expliciete verandertheorieën beschikbaar. Met betrekking tot de ontwikkeling: De uitvoering van de extra Rijksinzet zal bij betrokkenen geleid hebben tot nieuwe

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
		verandertheorie/beleidstheorie toelichten? Zijn er initiële verandertheorieën beschikbaar?	inzichten, ook over de beleidstheorie. Dit is een doorlopend proces. Zie ook het antwoord op vraag 9.
12.	1 ^e Nota van Inlichtingen	U schrijft in de eerste nota van inlichtingen dat er geen opdrachtgeversteam is en de begeleiding in handen ligt van de projectleider lerende aanpak van RTLГ. Is er wel een begeleidingscommissie voorzien?	De begeleiding van de opdracht is in handen van de projectleider lerende aanpak van RTLГ als eerste aanspreekpunt. Daarachter zit de interne werkgroep die verantwoordelijk is voor de overkoepelende lerende aanpak extra Rijksinzet (zie bijlage 10 Plan van Aanpak lerende aanpak extra Rijksinzet), waar deze opdracht een onderdeel van is. Opdrachtgever heeft op dit moment geen begeleidingscommissie voorzien, maar staat open voor suggesties die de uitvoering en impact van deze opdracht versterken. Zie ook het antwoord op vraag 13 van de 1e NvI van 28 mei jl.: Aansturing en begeleiding Het eerste aanspreekpunt voor Opdrachtnemer is de projectleider lerende aanpak extra Rijksinzet van RTLГ (zie eis 3.1.1 van het Aanbestedingsdocument). Afstemming en vaststellen rapportages De projectleider lerende aanpak van RTLГ is beschikbaar voor het afstemmen van het onderzoeksontwerp, de planning, het bespreken van de voortgang, de uiteindelijke vaststelling van rapportages, etc. De projectleider lerende aanpak van RTLГ betreft daarbij naar eigen inzicht andere leden van het projectteam extra Rijksinzet van RTLГ (of daarbuiten) voor inhoudelijk advies. De afstemming met Opdrachtnemer verloopt altijd via het eerste aanspreekpunt voor Opdrachtnemer (projectleider lerende aanpak van RTLГ).

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
13.	Aanbestedingsdocument, Beschrijving van de opdracht	"Het meedenken met de projectleider lerende aanpak over het scheppen van gunstige condities voor leren van de extra Rijksinzet in en tussen de gebieden, binnen LVVN op overkoepelend niveau." Waaraan is behoefte om mee te denken? Hoe ver reikt hierin de opdracht?	De opdracht reikt hierin zover dat van Opdrachtnemer verwacht wordt om, vanuit de ervaringen opgedaan en signalen opgevangen tijdens het uitvoeren van de lerende monitoring, proactief mee te denken over mogelijkheden om deze condities te verbeteren en de impact te vergroten. Dit zal met name gebeuren in de afstemmingsoverleggen met de projectleider lerende aanpak.
14.	Aanbestedingsdocument, Beschrijving van de opdracht	Vraag: Kunt u de projectplannen/gebiedsplannen van die gebieden delen?	Nee, dit zijn geen openbare documenten. Dit vraagt het format van de plannen: - Beschrijving van het gebied - Betrokken overheden en contactpersonen - Afgesproken acties met: - o bijbehorende capaciteit - o welke afdeling van het ministerie die levert - o duur - o startmoment - o aanspreekpunt - o taken en rollen - o beoogd eindresultaat - o beoogde tussenstap/resultaat Acties kunnen onder andere gaan over inbreng van expertise, informatie meedenken, meedoen in een proces, onderzoeken, leveren van capaciteit via de Rijksuitvoeringsorganisaties, inzet zaakbegeleiders. Een kleine greep uit producten waar een bijdrage aan wordt geleverd: gebiedsbiografie, gronddrukanalyse, gebiedsproces, inrichtingsplannen natuur, juridische factsheets, afweging natuurdoelen, grondinstrumentarium, mestvergisting, etc. Aan de extra Rijksinzet waren geen extra middelen gekoppeld. Er wordt dus gebruik gemaakt van bestaande/ in ontwikkeling zijnde instrumenten en middelen.

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
15.	Aanbestedingsdocument, Beschrijving van de opdracht	U schrijft 'Opdrachtnemer hoeft geen rekening te houden met fysieke kosten voor organisatie, zaalkosten, catering en dergelijke'. Kunt u dit concreet toelichten? Is opdrachtgever ook beschikbaar voor praktische organisatie (uren)?	Voor wat betreft hybride bijeenkomsten, fysieke bijeenkomsten en leersessies geldt dat deze georganiseerd worden door Opdrachtgever en plaatsvinden bij LVVN of bij een partner. Opdrachtnemer hoeft geen rekening te houden met fysieke kosten voor organisatie, zaalkosten, catering en dergelijke. Zie ook § 2.2 van het Aanbestedingsdocument <i>"Het op 3 momenten begeleiden van minimaal 4 (fysieke) periodieke reflectie- of leersessies rond de 4 gemonitorde activiteiten, waarin betrokkenen uit verschillende contexten/gebieden van elkaar kunnen leren. (resultierend in 4 bijeenkomsten in fase A en 8 bijeenkomsten in fase B)."</i> De bijeenkomsten vormen een belangrijk onderdeel van de lerende monitor. Van de Opdrachtnemer wordt verwacht dat zij zelfstandig de fysieke en hybride bijeenkomsten en leersessie opzet en begeleidt. Opdrachtgever draagt uitsluitend zorg voor organisatie van de bijeenkomsten en leersessies. Opdrachtnemer hoeft geen rekening te houden met de fysieke kosten voor de organisatie, zaalkosten, catering en dergelijke. Indien Opdrachtnemer extra bijeenkomsten en leersessie wil organiseren dan vermeld in paragraaf 2.2. van het Aanbestedingsdocument gebeurt dit in overleg met Opdrachtgever.
16.	Aanbestedingsdocument, Aanleiding en doel	In 1.2 in het aanbestedingsdocument wordt gesproken over activiteiten die door een interne projectgroep worden opgepakt, hoe is de relatie met deze interne projectgroep en het team dat deze tender gaat uitvoeren?	Zie het antwoord op vraag 12.
17.	Aanbestedingsdocument, Eisen	Moeten alle in te zetten teamleden in een inschrijven voldoen aan de vereiste 'Aantoonbare kennis van en ervaring met het ontwerpen en toepassen van methoden van lerende (of reflexieve) monitoring of lerende	Zie het antwoord op vraag 3 van de 1 ^e NVI van 28 mei jl.: Eis 3.2.1. van het Aanbestedingsdocument heeft betrekking op alle inhoudelijke teamleden (dit zijn teamleden die primair bijdragen vanuit hun vakinhoudelijke expertise). Bijvoorbeeld

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
		evaluatie van transitieopgaven in het ruimtelijk domein' of betreft dit alleen de belangrijkste teamleden?	voor een medewerker die een administratieve en/of ondersteunende rol heeft, geldt de strekking van deze eis niet.
18.	Aanbestedingsdocument, Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	Moeten de expertises (1) lerende (of reflexieve) monitoring en (2) transitieopgaven in het ruimtelijk domein beide in dezelfde referentieopdracht opgenomen zijn of mogen dit verschillende referentieprojecten zijn?	Zie het antwoord op vraag 10.
19.	Aanbestedingsdocument	Wat zijn voor RTLГ de belangrijkste criteria voor de casusselectie?	Zie het antwoord op vraag 12 van de 1^e NVI van 28 mei jl.: De casussen moeten kenmerkend zijn voor de extra Rijksinzet voor gebieden. Selectiecriteria volgen daarmee logischerwijs uit de door Opdrachtnemer gereconstrueerde veranderlogica of beleidstheorie. Ook spelen praktische criteria een rol: denk aan toegang tot de casus, fase van de uitvoering, geografische spreiding, etc. Opdrachtnemer komt op basis van de gereconstrueerde interventielogica met een voorstel voor selectiecriteria waarmee Opdrachtgever moet instemmen. Van Opdrachtnemer wordt vanuit de opdrachtuitvoering verwacht dat deze vanuit zijn ervaring en expertise een gemotiveerd voorstel doet voor de casusselectie en deze bespreekt met Opdrachtgever, waarna Partijen gezamenlijk de casusselectie voor deze opdracht vaststellen.
20.	Aanbestedingsdocument	Welke verschillen verwacht RTLГ tussen de gebieden ten aanzien van leerbereidheid en leervermogen en hieraan gekoppeld hoeveel ruimte is er om gebiedsspecifieke leeractiviteiten te organiseren?	Er zullen inderdaad verschillen zijn op dit vlak, welke dat precies zijn daar heeft RTLГ geen specifieke verwachting van. Er zijn veel factoren die dit kunnen beïnvloeden. Vanuit Opdrachtgever is er ruimte om gebiedsspecifieke leeractiviteiten te organiseren, daar waar dat meerwaarde heeft voor de opdracht en gewenst is vanuit het gebied.
21.	Aanbestedingsdocument	Welke concrete besluiten of aanpassingen hoopt RTLГ op basis van deze lerende monitoring te kunnen nemen?	Het is onmogelijk dit vooraf aan te geven, omdat de mogelijke doorontwikkelpunten uit de lerende monitoring volgen.
22.	Aanbestedingsdocument	Wanneer vindt RTLГ dat deze opdracht uitzonderlijk succesvol is geweest?	De Rijksbetrokkenen en medeoverheden hebben inzicht in hoe de extra Rijksinzet uitpakt in de praktijk, wat de meerwaarde daarvan is en welke (systemische) factoren de uitvoering in de weg zitten.

Vraag	N.a.v. Hoofdstuk/ Paragraaf uit het aanbestedingsdocument	Vraag	Antwoord
			Rijksbetrokkenen weten wat eenieder op zijn/haar niveau kan doen om de aanpak te versterken, belemmerende factoren weg te nemen en zo nodig, te werken aan systeeminnovatie en hebben hun lerend vermogen versterkt. Gebiedspartijen en Gebiedsprofessionals hebben inzicht in wat zij van de extra Rijksinzet kunnen verwachten, hoe zij deze kunnen benutten en hoe zij samen met de Rijksbetrokkenen kunnen zorgen voor versnelling en versterking van de uitvoering.

Vragen of opmerkingen naar aanleiding van de concept Verwerkersovereenkomst (bijlage 3b)			
Vraag	Onderdeel uit de Verwerkers-overeenkomst	Vraag	Antwoord
23.	Bijlage 2. Passende technische en organisatorische maatregelen	Onderdeel Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO): onze organisatie volgt de SURF baseline die evenals de BIO is afgeleid van de ISO 27001. Op basis van een jaarlijkse audit uitgevoerd door onafhankelijke auditor heeft onze organisatie een 2.8 gescoord (1-5), wat gelijkgesteld kan worden aan BBN-2. Kunt u bevestigen dat dit voldoende is?	Uit de SURF-website en het SURFaudit Toetsingskader informatiebeveiliging blijkt dat op niveau 3.0 de informatiebeveiliging onder controle is (BBN2). In deze context scoort u bovengemiddeld voor de eigen sector, maar nog net niet helemaal de gewenste score. Omdat het moeilijk is de SURF en BIO scores 1 op 1 te vergelijken (de een heeft een 3-puntsschaal en de ander een 5-puntsschaal), zou je kunnen beargumenteren dat een score van 2.8 net wel binnen BBN2 valt, maar er wel een plan moet zijn/komen om de score naar een 3.0 te krijgen.